

**PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW**

L.dz. DDI-2-55-05/301/2002/MK

Warszawa, 6 wrzesień 2002 r.

DECYZJA Nr DDI 72/2002

Na podstawie art. 85 ust. 1 w związku z art. 8 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. *o ochronie konkurencji i konsumentów* (Dz. U. z dnia 31 grudnia 2000 r. Nr 122, poz. 1319 z późn. zm.), Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów **odmawia wszczęcia postępowania antymonopolowego** z wniosku Stowarzyszenia Emitentów Giełdowych z siedzibą w Warszawie w sprawie nadużywania przez Polską Agencję Prasową S.A. z siedzibą w Warszawie pozycji dominującej poprzez narzucanie uciążliwych warunków umów, polegających na:

- 1) zastrzeżeniu prawa jednostronnego wypowiedzenia umowy przez Polską Agencję Prasową S.A.,
- 2) zastrzeżeniu prawa do wynagrodzenia na rzecz Polskiej Agencji Prasowej S.A.,
- 3) przekazywaniu informacji dla Polskiej Agencji Prasowej S.A. wyłącznie w formie plików elektronicznych za pośrednictwem Systemu Emitent, pocztą elektroniczną lub na dyskietce (w tej ostatniej formie tylko w dni robocze, w określonych godzinach) a jedynie w sytuacjach wyjątkowych (awaryjnych) – za pośrednictwem faksu, co przynosi Polskiej Agencji Prasowej S.A. nieuzasadnione korzyści.

UZASADNIENIE

W dniu 24 kwietnia 2002 r. do Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (zwanego dalej Prezesem Urzędu lub organem antymonopolowym), wpłynął wniosek Stowarzyszenia Emitentów Giełdowych (zwanego dalej SEG) z siedzibą w Warszawie o wszczęcie postępowania antymonopolowego przeciwko Polskiej Agencji Prasowej S.A. (zwanej dalej PAP) z siedzibą w Warszawie, w sprawie nadużywania pozycji dominującej poprzez narzucanie uciążliwych warunków umów, przynoszących PAP nieuzasadnione korzyści, co stanowi praktykę ograniczającą konkurencję, określoną w art. 8 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. *o ochronie konkurencji i konsumentów* (Dz. U. z dnia 31 grudnia 2000 r. Nr 122, poz. 1319 z późn. zm.), zwanej dalej Ustawą. Zdaniem Wnioskodawcy, PAP narzucił przedsiębiorcom zrzeszonym w SEG następujące uciążliwe warunki umowy:

1. zastrzeżenie prawa jednostronnego wypowiedzenia umowy przez PAP,
2. zastrzeżenie prawa do wynagrodzenia na rzecz PAP,
3. sposób przekazywania informacji dla PAP wyłącznie w formie plików elektronicznych za pośrednictwem Systemu Emitent, pocztą elektroniczną lub na dyskietce (w tej

ostatniej formie tylko w dni robocze, w określonych godzinach) a jedynie w sytuacjach wyjątkowych (awaryjnych) – za pośrednictwem faksu.

We wniosku oraz w jego uzupełnieniu (pismem z dnia 29 maja 2002 r.), Wnioskodawca przedstawił w szczególności następujące informacje:

- PAP jest jedynym podmiotem, któremu emitenci są zobowiązani przekazywać informacje podlegające upublicznieniu w sposób określony w *prawie o publicznym obrocie papierami wartościowymi*; tym samym posiada pozycję monopolistyczną na rynku właściwym;
- warunki umowy zawieranej pomiędzy PAP a emitentami papierów wartościowych (zwanej dalej Umową) zostały przez PAP narzucone. PAP – pomimo zgłoszenia przez spółki publiczne zastrzeżeń co do treści podstawowych postanowień Umowy - nie wyraziła zgody na jej negocjowanie, narzucając emitentom podpisanie przedłożonego przez siebie projektu. Ze względu na to, iż na spółkach publicznych ciąży ustawowy obowiązek przekazywania PAP określonych informacji - a niewypełnienie przez emitenta obowiązków informacyjnych, w szczególności nieprzekazanie wiadomości podlegających publikacji do publicznej wiadomości, obwarowane jest surowymi sankcjami - emitenci zawarli Umowy w wersji zaproponowanej przez PAP;
- narzucone przez PAP postanowienia Umowy zawierają, zdaniem SEG, następujące uciążliwe warunki:

a) zastrzeżenie prawa jednostronnego wypowiedzenia Umowy przez PAP

Zdaniem SEG, ze względu na nałożone w drodze ustawy *prawo o publicznym obrocie papierami wartościowymi* na spółki publiczne obowiązki informacyjne oraz wyznaczenie przez Komisję Papierów Wartościowych i Giełd (zwanej dalej Komisją), PAP-u jako jedynego podmiotu, który upowszechnia informacje przekazywane przez emitentów do publicznej wiadomości, niedopuszczalna jest sytuacja, w której PAP może odmówić wykonania obowiązków. W przypadku wypowiedzenia Umowy przez PAP, spółka publiczna może zostać pozbawiona możliwości wykonania obowiązków informacyjnych określonych w art. 81 ust. 1 *prawa o publicznym obrocie papierami wartościowymi* i narażona na poniesienie dotkliwych sankcji z tego tytułu.

b) zastrzeżenie prawa do wynagrodzenia na rzecz PAP.

W opinii SEG, wątpliwości budzi sama zasada odpłatności czynności wykonywanych przez PAP. Powierzenie PAP upowszechniania informacji spółek publicznych wynika z uchwały Komisji wydanej na podstawie delegacji ustawowej. Ani uchwała, ani art. 81 ust. 1 *prawa o publicznym obrocie papierami wartościowymi* nie przewiduje przyznania PAP wynagrodzenia za upowszechnianie komunikatów emitentów.

Odpłatność jest także sprzeczna z charakterem czynności wykonywanych przez PAP. Do istoty działalności agencji prasowych należy, iż przyjmują informacje nieodpłatnie (a często same płacą za ich dostarczenie), natomiast korzyści czerpią z wykorzystywania ich w swoich materiałach. Informacje przekazywane przez spółki publiczne należą do najistotniejszych informacji gospodarczych. Upowszechnianie przez PAP komunikatów emitentów jest zatem dla niej źródłem wymiernych korzyści. Korzyści te są tym większe, że forma przekazywania komunikatów (głównie System Emitent) umożliwia PAP ich upowszechnianie w zasadzie bez konieczności żadnego przetwarzania otrzymanych informacji.

c) sposób przekazywania informacji

SEG twierdzi, iż ani z przepisów *prawa o publicznym obrocie papierami wartościowymi*, ani z uchwały Komisji, nie wynika, aby spółki publiczne musiały przekazywać komunikaty na określonych nośnikach danych. Zdaniem SEG, Umowa w sposób nieuzasadniony ogranicza formę przekazywania informacji, przewidując, że wiadomości mają być dostarczane w formie plików elektronicznych za pośrednictwem Systemu Emitent, pocztą elektroniczną lub na dyskietce (w tej ostatniej formie tylko w dni robocze, w określonych godzinach). Przekazywanie informacji w innej formie (faksem) może mieć miejsce tylko w sytuacjach wyjątkowych (awaryjnych). Takie postanowienie Umowy, w opinii SEG, ogranicza emitentów, co do sposobu przekazywania danych i nakłada na nich dodatkowe, nie mające źródła w ustawie, obowiązki dotyczące formy przekazywania komunikatów.

- Zdaniem SEG, narzucenie emitentom powyższych uciążliwych warunków umów skutkuje również powstaniem nieuzasadnionych korzyści po stronie PAP, a mianowicie:
 - a) zastrzeżenie prawa wypowiedzenia Umowy przez PAP wzmacnia uprzywilejowaną pozycję PAP w stosunkach z emitentami; dysponując sankcją w postaci wypowiedzenia Umowy PAP może narzucać emitentom niekorzystne warunki jej wykonywania,
 - b) zastrzeżenie prawa do wynagrodzenia na rzecz PAP jest dla niej źródłem wymiernych zysków, gdyż informacje dostarczane przez emitentów mają znaczną wartość rynkową, a PAP otrzymuje je za darmo, żądając ponadto wynagrodzenia od emitentów z tytułu umieszczania ich w swoim serwisie informacyjnym,
 - c) sposób przekazywania informacji w formie elektronicznej prowadzi do przyznania PAP nieuzasadnionych korzyści, gdyż może ona upowszechniać informacje bez jakiegokolwiek ich przetwarzania, a ciężar przygotowania wiadomości od strony technicznej przerzucany jest na emitentów.

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów ustalił, co następuje:

- Zgodnie z art. 81 ust. 1 oraz art. 148 ust. 1 i 3 *prawa o publicznym obrocie papierami wartościowymi*, emitenci mają obowiązek przekazywania określonych informacji agencji informacyjnej, wskazanej przez Komisję. Komisja wyznaczyła PAP jako agencję informacyjną, właściwą do wykonywania tych zadań.
- W 1997 roku PAP zawarła z emitentami umowy o świadczenie usług, polegających na zamieszczaniu w bieżącym serwisie informacyjnym przekazywanych przez spółki informacji. W marcu 1999 r. PAP wypowiedziała je i przedstawiła emitentom nową treść umowy.
- Dnia 30 czerwca 1999 r. do Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów wpłynął wniosek SEG o wszczęcie postępowania w sprawie stosowania przez PAP praktyk monopolistycznych, określonych w art. 5 ust. 1 pkt 6 ustawy z dnia 24 lutego 1990 r. o *przeciwdziałaniu praktykom monopolistycznym i ochronie interesów konsumentów* (Dz. U. z 1999 r., Nr 52, poz. 547 z późn. zm.)¹, polegających na narzucaniu emitentom uciążliwych warunków umów, przynoszących PAP nieuzasadnione korzyści.

¹ Ustawa ta została zastąpiona przez ustawę o *ochronie konkurencji i konsumentów*.

- Po przeprowadzeniu postępowania, w dniu 22 marca 2000 r. Prezes Urzędu wydał decyzję (Decyzja DDI Nr 4/2000) nakazującą PAP zaniechania stosowania praktyk monopolistycznych polegających na:

- 1) uzależnieniu przez PAP wysokości opłat za publikacje raportów spółek w ramach jej bieżącego serwisu informacyjnego od parkietu, na którym znajduje się dany emitent,

- 2) braku określenia w umowach zawartych ze spółkami emitenckimi możliwości (form) przekazywania przez te spółki raportów w sytuacjach awaryjnych, uniemożliwiających korzystanie z elektronicznych form przekazywania danych.

Jednocześnie Prezes Urzędu odmówił uwzględnienia żądań SEG w przedmiocie nakazania zaniechania stosowania przez PAP praktyk monopolistycznych polegających na narzucaniu uciążliwych warunków umów, przynoszących jej nieuzasadnione korzyści poprzez:

- 1) określenie przedmiotu umowy o świadczenie usług na rzecz emitenta, jako publikowanie danych przekazanych przez spółki i wprowadzenie do tejże umowy postanowienia o zobowiązaniu PAP do publikowania otrzymanych danych, dążąc tym samym do pobierania za tę usługę ceny,

- 2) wprowadzenie w umowie odpłatności za publikację w serwisie PAP danych przekazywanych przez spółki w systemie „Emitent”,

- 3) wprowadzenie w umowie postanowienia o prawie odmowy przez PAP publikacji informacji w przypadku nieuregulowania w ustalonym terminie płatności przez emitenta.

Żadna ze stron postępowania nie złożyła odwołania od przedmiotowej decyzji.

- W celu wykonania powyższej decyzji, PAP przesłała SEG projekt Umowy z dnia 1 kwietnia 2000 r. wraz z cennikiem, który zawierał ujednoliczoną stawkę za publikację w wysokości Projekt przewidywał, że w sytuacjach awaryjnych, gdy nie jest możliwe skorzystanie z elektronicznych form przekazu, emitent może przekazywać informacje faksem.
- Dnia 19 czerwca 2000 r. SEG złożył wniosek o wszczęcie postępowania mającego na celu ustalenie, czy projekt Umowy z dnia 1 kwietnia 2000 r. przedstawiony przez PAP można uznać za wykonanie Decyzji DDI Nr 4/2000 z dnia 22 marca 2000 r. oraz w przypadku stwierdzenia, iż przedstawiony projekt Umowy nie stanowi wykonania powyższej decyzji o zobowiązanie PAP do zapłaty kary pieniężnej określonej w art. 15 ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu praktykom monopolistycznym i ochronie interesów konsumentów.
- W dniu 31 sierpnia 2000 r. Prezes Urzędu wydał decyzję (Decyzja DDI Nr 15/2000) umarzającą postępowanie wszczęte na wniosek SEG w sprawie nałożenia na PAP kary pieniężnej z tytułu niewykonania decyzji Prezesa Urzędu z dnia 22 marca 2000 r. - DDI Nr 4/2000. Uzasadniając umorzenie Prezes Urzędu uznał, iż wprowadzona przez PAP jednolita opłata za emisję raportów w serwisie wypełnia nakaz zawarty w sentencji Decyzji DDI Nr 4/2000 odnośnie zaniechania stosowania praktyk monopolistycznych polegających na uzależnianiu wysokości opłat za publikację raportów od parkietu. Ponadto, Prezes Urzędu stwierdził, iż udostępnienie

odpowiedniego numeru faksu jest w pełni wystarczające w ramach realizacji nakazu tejże decyzji dotyczącego zaniechania stosowania praktyk monopolistycznych, polegających na braku określania w umowach zawartych ze spółkami emitenckimi możliwości (form) przekazywania przez te spółki raportów w sytuacjach awaryjnych, uniemożliwiających korzystanie z elektronicznych form przekazywania danych.

- Od powyższej decyzji SEG złożył, w dniu 20 września 2000 r., odwołanie do Sądu Antymonopolowego, które to odwołanie Sąd oddalił wyrokiem z dnia 8 października 2001 r. (sygn. akt XVII Ama 113/00).

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 85 ust. 1 Ustawy, Prezes Urzędu może, w drodze decyzji, odmówić wszczęcia postępowania antymonopolowego, jeżeli w sposób oczywisty z zawartych we wniosku oraz posiadanych przez Prezesa Urzędu informacji wynika, że nie naruszono zakazu określonego w art. 8 Ustawy.

SEG zarzucił PAP naruszenie zakazu określonego w art. 8 ust. 2 pkt 6 Ustawy, który stwierdza, iż zakazane jest nadużywanie pozycji dominującej na rynku właściwym poprzez narzucanie uciążliwych warunków umów, przynoszących przedsiębiorcy narzucającemu te warunki nieuzasadnione korzyści. W celu stwierdzenia powyższej praktyki ograniczającej konkurencję, konieczne byłoby zatem **łącznie** spełnienie następujących przesłanek:

- a) posiadanie przez PAP pozycji dominującej na rynku właściwym,
- b) uciążliwy charakter warunków umowy,
- c) narzucanie emitentom tych warunków przez PAP,
- d) uzyskanie z tego tytułu nieuzasadnionych korzyści przez PAP kosztem emitentów.

Brak którejkolwiek z powyższych przesłanek powoduje, iż dany warunek umowny nie może być uznany za praktykę ograniczającą konkurencję.

Prezes Urzędu, po przeanalizowaniu nadesłanego wniosku, podzielił stanowisko SEG, że PAP posiada dominującą a nawet monopolistyczną pozycję na rynku. Organ antymonopolowy uznał, iż rynkiem właściwym w sprawie jest rynek przekazywania informacji, jakie emitenci mają obowiązek dostarczać wskazanej przez Komisję agencji i ich emisji przez tę agencję. Zakres geograficzny tak określonego rynku obejmuje cały kraj.

Na tak określonym rynku właściwym PAP zajmuje pozycję dominującą. Wynika ona zarówno z przepisów *prawa o publicznym obrocie papierami wartościowymi*, jak i decyzji Komisji. Przepis art. 81 ust. 1 *prawa o publicznym obrocie papierami wartościowymi*, nakłada bowiem na Komisję obowiązek wyznaczenia jednej tylko agencji informacyjnej do publikacji raportów w serwisie.

Prezes Urzędu nie kwestionuje również faktu, że warunki Umowy mogły być emitentom narzucone. Jednakże – w ocenie organu antymonopolowego – warunki tych umów nie mają w ujęciu obiektywnym charakteru uciążliwego oraz nie przynoszą PAP nieuzasadnionych korzyści.

Na wstępie należy zauważyć, iż uciążliwość warunków umowy musi mieć charakter nie tylko subiektywny (odczucia podmiotu występującego o wszczęcie postępowania

antymonopolowego), ale i obiektywny.² Za uciążliwy warunek umowny w ujęciu obiektywnym należy uznać każdy warunek oznaczający dla jednej ze stron umowy ciężar większy od powszechnie przyjętych w stosunkach danego rodzaju. W szczególności trzeba rozważyć, czy w hipotetycznej sytuacji istnienia wolnej konkurencji i tym samym swobody kształtowania przez obie strony treści umowy, PAP byłby w stanie wynegocjować kwestionowane postanowienie umowy.

SEG zarzucił PAP narzucenie trzech – w jego ocenie - uciążliwych warunków:

1. Zastrzeżenie prawa jednostronnego wypowiedzenia Umowy przez PAP.

Paragraf 5 pkt 2 Umowy przewiduje, iż każda ze stron ma prawo do rozwiązania Umowy na trzy miesiące naprzód na podstawie pisemnego wypowiedzenia ze skutkiem na koniec miesiąca kalendarzowego. W opinii SEG, ze względu na ustawowe obowiązki informacyjne emitentów oraz wyznaczenie przez Komisję PAP-u jako jedyne podmiotu, który upowszechnia informacje przekazywane przez emitentów do publicznej wiadomości, niedopuszczalna jest sytuacja, w której PAP może odmówić wykonania obowiązków.

W opinii Prezesa Urzędu, zastrzeżenie prawa jednostronnego wypowiedzenia Umowy przez każdą z jej stron, w tym przez PAP, nie może być uznane za uciążliwy warunek umowny.

W stosunkach umownych realizowanych pomiędzy podmiotami działającymi w warunkach gospodarki wolnorynkowej, powszechnie przyjętym i stosowanym w praktyce zawierania umów jest zapis umożliwiający ich rozwiązanie. Często jest on obwarowany dodatkowymi warunkami, które mają na celu utrudnienie rozwiązania zawartej umowy. Niemniej jednak postanowienie umowy umożliwiające jej rozwiązanie stanowi powszechnie przyjętą praktykę. Co więcej, brak takiego zapisu można by uznać za niedopatrzenie, czy wręcz błąd układających się stron.

Tak samo należy traktować przedmiotowy zapis w Umowach zawieranych przez PAP z emitentami. Prawo jednostronnego rozwiązania Umowy za wypowiedzeniem przez każdą z jej stron jest standardowym postanowieniem, które trudno uznać za warunek oznaczający dla emitentów ciężar większy od powszechnie przyjętych w stosunkach danego rodzaju. Zważywszy na to, iż Umowa jest zawierana na czas nieokreślony, nieracjonalnym byłby brak możliwości jej rozwiązania. Można sobie wyobrazić sytuację, w której Komisja wyznacza inną niż PAP agencję informacyjną. W takich okolicznościach, skorzystanie przez PAP z kwestionowanego zapisu byłoby jak najbardziej zasadne; w związku z tym nie można pozbawić PAP możliwości rozwiązania Umowy.

Dodatkowo należy zauważyć, iż przedmiotowy warunek umowny tworzy uprawnienie dla obu stron Umowy. W związku z tym, należy przyjąć, iż jest on również korzystny dla emitentów, np. w ww. sytuacji wyznaczenia innej niż PAP agencji informacyjnej lub w przypadku wycofania papierów wartościowych danej spółki z publicznego obrotu.

W świetle powyższego, na pytanie, czy w hipotetycznej sytuacji istnienia wolnej konkurencji i tym samym swobody kształtowania przez obie strony treści umowy, PAP

² Wyrok Sądu Antymonopolowego z dnia 22 października 2001 r., sygn. akt XVII Ama 117/00

byłby w stanie wynegocjować kwestionowane postanowienie Umowy, należy udzielić odpowiedzi pozytywnej.

Odnosząc się do zarzutu SEG, iż kwestionowane postanowienie Umowy mogłoby doprowadzić do odmowy wykonania obowiązków przez PAP, należy stwierdzić, iż obawy SEG są nieuzasadnione między innymi z tego powodu, iż należy założyć pewną racjonalność przedsiębiorcy, który działa w dobrze pojętym własnym interesie. Nierzetelne wykonywanie przez niego obowiązków może wpłynąć na decyzję Komisji o zmianie agencji informacyjnej. Ponadto, przypomnieć należy, iż PAP za publikowanie informacji przekazywanych przez emitentów otrzymuje wynagrodzenie, stąd bezpodstawne wypowiedzenie umowy byłoby nieracjonalne z punktu widzenia prowadzonej przez PAP działalności. Jednocześnie możliwość wypowiedzenia Umowy, zabezpiecza PAP przed nierzetelnością ze strony emitentów, w przypadku zaprzestania przez nich uiszczania opłat.

Dodatkowo należy także zauważyć, iż z przedstawionych przez SEG pism i dołączonych do nich załączników wynika, iż PAP nie skorzystał z prawa wypowiedzenia Umowy w stosunku do któregośkolwiek emitenta, co uniemożliwiłoby realizację ustawowych obowiązków.

Z powyższych względów nie można, w opinii Prezesa Urzędu, uznać, iż zastrzeżenie prawa do jednostronnego wypowiedzenia Umowy przez każdą z jej stron, w tym przez PAP stanowi uciążliwy warunek umowy.

2. Zastrzeżenie prawa do wynagrodzenia na rzecz PAP.

Paragraf 4 pkt 1 Umowy przewiduje, iż PAP będzie realizował swoje zobowiązania odpłatnie. W świetle pkt 2 przedmiotowego zapisu, z tytułu publikowania informacji w serwisie spółka będzie uiszczać na rzecz PAP opłatę według cennika, stanowiącego integralną część Umowy. Powyższy cennik, który obowiązuje od dnia 1 kwietnia 2000 r. przewiduje, iż opłata ta wynosi 500 zł miesięcznie plus VAT.

W opinii SEG, odpłatność jest sprzeczna z charakterem czynności wykonywanych przez PAP. Do istoty działalności agencji prasowych należy, iż przyjmują informacje nieodpłatnie (a często same płacą za ich dostarczenie), natomiast korzyści czerpią z wykorzystywania ich w swoich materiałach. Informacje przekazywane przez spółki publiczne należą, zdaniem SEG, do najistotniejszych informacji gospodarczych. Upowszechnianie przez PAP komunikatów emitentów jest zatem dla niej źródłem wymiernych korzyści. Ani uchwała Komisji, ani art. 81 ust. 1 *prawa o publicznym obrocie papierami wartościowymi* nie przewiduje przyznania PAP wynagrodzenia za upowszechnianie komunikatów emitentów. Zatem PAP pobiera opłaty za informacje, za które w innej sytuacji sam musiałby zapłacić.

Odnosnie tego zarzutu należy wyraźnie podkreślić, iż Prezes Urzędu już rozpatrywał zarzut zasadności pobierania opłat przez PAP i ustosunkował się do niego w prawomocnej Decyzji DDI Nr 4/2000 (wprawdzie w nieco węższym zakresie, bo tylko w odniesieniu do opłat za publikację informacji przekazywanych za pośrednictwem systemu „Emitent”). Nie podzielił on wówczas argumentacji SEG i obecnie argumenty SEG także nie wpłynęły na zmianę przyjętego wcześniej stanowiska. Przypomnieć należy także, iż SEG nie złożył odwołania od powyższej decyzji.

Za prawomocną decyzją DDI Nr 4/2000 wskazać w tym miejscu należy, iż Umowa określa i doprecyzowuje warunki świadczenia usługi przez PAP. Postanowienie Umowy przewidujące prawo do wynagrodzenia na rzecz PAP należy uznać za doprecyzowujące warunki świadczenia usługi przez PAP i tym należy tłumaczyć brak takiego zapisu w art. 81 ust. 1 *prawa o publicznym obrocie papierami wartościowymi* oraz w uchwale Komisji.

W ww. decyzji Prezes Urzędu stwierdził także, iż „nie ulega wątpliwości, że PAP wykonuje względem emitentów określoną usługę, polegającą na umieszczaniu informacji od spółek w serwisie PAP i ponosi z tego tytułu pewne koszty. Koszty te są ponoszone niezależnie od tego, w jakiej formie dostarczane są PAP raporty spółek i obejmują:

- a) koszty analizy i poprawy błędów w nadesłanych informacjach,
- b) wprowadzenia danych do serwisu,
- c) emisji za pomocą łącz satelitarnych i internetowych.”

Ponadto w decyzji DDI Nr 15/2000 Prezes Urzędu stwierdził, iż „istotnie przedmiotem ścisłej regulacji przepisów prawa jest kwestia dostarczania raportów, ale nie ich emisji w serwisie. Stosunek łączący PAP i emitentów w tej sprawie odnosi się nie tylko do dostarczania, ale i publikacji raportów. Wniosek stąd, iż kwestia emitowania i rekompensaty z tytułu kosztów emisji raportów może być w obecnym stanie prawnym przedmiotem regulacji kontraktowej umowy o świadczenie usług, do której stosuje się przepisy o zleceniu. Charakterystyczne jest przy tym, że sprawa ta nie była nigdy przedmiotem sporu między emitentami a PAP, a strony od początku zawierały między sobą stosowne umowy niezależnie od rodzaju stosowanych cenników”. Powyższe zważenia organu antymonopolowego pozostają aktualne również w przedmiotowej sprawie.

Należy ponadto podkreślić, iż PAP ma obowiązek publikacji **wszystkich** dostarczonych przez emitentów informacji zgodnie z przepisami *prawa o publicznym obrocie papierami wartościowymi*. Tym samym, PAP nie wybiera tylko tych informacji, które ze względu na swoje znaczenie gospodarcze mogą stanowić dla niego źródło wymiernych korzyści (jak to ma miejsce w odniesieniu do innych agencji prasowych, na które wskazał SEG we wniosku). Obowiązkiem PAP jest również publikowanie tych informacji, których kupnem nikt nie jest zainteresowany i w związku z tym koszty ich publikacji nie zostaną zwrócone w drodze ich sprzedaży. Natomiast faktem bezspornym jest, że w związku z publikacją informacji przekazywanych przez emitentów PAP ponosi określone koszty, w związku z czym wynagrodzenie jest mu należne.

Podkreślić w tym miejscu należy, że zarzut SEG dotyczy zasadności pobierania wynagrodzenia przez PAP, a nie jego wysokości. Z tych względów organ antymonopolowy nie analizował, czy wynagrodzenie na rzecz PAP w wysokości 500 zł plus VAT zachowuje element ekwiwalentności świadczeń. Prezes Urzędu dokonał analizy sprawy w aspekcie, czy ekwiwalentność tą zachowuje pobieranie wynagrodzenia przez PAP co do zasady. Analiza ta jednoznacznie wskazała, że pobieranie przez PAP wynagrodzenia od emitentów za publikowanie informacji przez nich przekazywanych, zachowuje ekwiwalentność świadczeń.

W kontekście powyższego należy uznać, iż pobieranie opłat za wykonywaną przez PAP usługę wynika z ponoszonych przez nią kosztów związanych z emisją informacji pochodzących od spółek, niezależnie od sposobu przekazywania tych informacji przez

emitentów i tym samym, w opinii Prezesa Urzędu, nie stanowi ono uciążliwego warunku umownego.

3. Sposób przekazywania informacji.

Paragraf 2 Umowy przewiduje, iż emitenci będą dostarczać PAP informacje w formie plików elektronicznych za pośrednictwem systemu „Emitent”, pocztą elektroniczną lub na dyskietce (w tej ostatniej formie tylko w dni robocze, w godzinach 9-19). W sytuacjach awaryjnych, przez które rozumie się niemożność skorzystania z powyższych mediów, emitent może przekazać informacje faksem.

Takie postanowienie Umowy, w opinii SEG, ogranicza emitentów, co do sposobu przekazywania danych i nakłada na nich dodatkowe, nie mające źródła w ustawie, obowiązki dotyczące formy przekazywania komunikatów. Zawężenie sposobu przekazywania komunikatów do formy elektronicznej (z wyjątkiem sytuacji awaryjnych) prowadzi do przyznania PAP nieuzasadnionych korzyści, gdyż może ona rozpowszechniać informacje bez jakiegokolwiek ich przetwarzania, a ciężar przygotowania wiadomości od strony technicznej przerzucany jest na emitentów.

Prawo o publicznym obrocie papierami wartościowymi nie reguluje sposobu przekazywania informacji przez emitentów. Postanowienia dotyczące tej kwestii zawarte są w Umowie, która, jak to już zostało stwierdzone przy omawianiu poprzedniego zarzutu SEG, określa i doprecyzowuje warunki świadczenia usługi przez PAP oraz zasady, na jakich emitenci mają przekazywać PAP informacje.

Jednocześnie należy wyraźnie zaznaczyć, iż SEG składając wniosek o wszczęcie postępowania przeciwko PAP, które zakończyło się decyzją DDI Nr 4/2000 nie podniósł niniejszego zarzutu. Wynika z tego, iż do tej pory niniejszy zarzut nie stanowił, w opinii SEG, uciążliwego warunku umownego. Co więcej funkcjonował on w stosunkach PAP – emitenci aż do momentu złożenia niniejszego wniosku.

Zdaniem Prezesa Urzędu, trudno uznać, iż wskazane w Umowie sposoby przekazywania informacji ograniczają emitentów. Wręcz przeciwnie, w obecnej dobie informatyzacji społeczeństwa, a w szczególności przedsiębiorstw na wysokim stopniu rozwoju (a do takich należą spółki giełdowe) przekazywanie informacji drogą elektroniczną jest najmniej uciążliwe i kosztowne właśnie dla emitentów. Potwierdza to także prawomocna decyzja DDI Nr 4/2000, w której stwierdzono, że określenie, iż co do zasady informacje mają być dostarczane PAP w formie plików elektronicznych (za pośrednictwem systemu „Emitent”, pocztą elektroniczną lub na dyskietce) a tylko w sytuacjach awaryjnych w formie nieelektronicznej (faksem) uzasadnione jest szybkością i poprawnością upublicznienia informacji w bieżącym serwisie informacyjnym PAP. Informacje dostarczane innymi środkami niż elektroniczne musiałyby być przepisywane przez maszynistki, co w sposób znaczący opóźniłoby czas ich publikacji i zwiększyłoby prawdopodobieństwo wystąpienia błędów.

Jednocześnie obecna Umowa gwarantuje emitentom możliwość przekazania informacji za pomocą faksu w sytuacjach awaryjnych, nie zastrzegając przy tym żadnych dodatkowych opłat na rzecz PAP związanych z koniecznością przepisania danego raportu.

Wobec powyższego, postanowienie umowne określające sposób przekazywania informacji w formie elektronicznej (z wyjątkiem sytuacji awaryjnych) należy uznać za całkowicie uzasadnione szybkością i poprawnością przekazu i leży również w dobrze

pojętym interesie emitentów. W związku z tym, w opinii Prezesa Urzędu, nie stanowi ono uciążliwego warunku umownego.

W kontekście powyższego należy stwierdzić, iż kwestionowane przez SEG postanowienia Umowy nie stanowią dla emitentów ciężaru większego od powszechnie przyjętych w stosunkach danego rodzaju. Możliwym byłoby także wynegocjowanie kwestionowanych postanowień umownych przez PAP w hipotetycznej sytuacji istnienia wolnej konkurencji i tym samym swobody kształtowania przez obie strony treści umowy. Nie można zatem uznać powyższych postanowień za uciążliwe warunki umowne.

W ocenie Prezesa Urzędu PAP nie osiąga również, z kwestionowanych przez SEG postanowień umownych, nieuzasadnionych korzyści. Zgodnie z orzecznictwem Sądu Antymonopolowego osiągnięte przez dominującego przedsiębiorcę, stosującego praktyki ograniczające konkurencję z art. 8 ust 2 pkt 6 Ustawy, nieuzasadnione korzyści są odpowiednikiem uciążliwych warunków umów narzuconych kontrahentowi.³ Zatem brak uciążliwości warunków Umowy powoduje brak nieuzasadnionych korzyści osiągniętych przez PAP kosztem emitentów.

Mając na uwadze powyższe, Prezes Urzędu uznał, iż w sposób oczywisty (tj. bez konieczności przeprowadzenia postępowania antymonopolowego) z zawartych we wniosku oraz z posiadanych przez Prezesa Urzędu informacji wynika, iż PAP nie nadużywa pozycji dominującej na rynku właściwym poprzez narzucanie przedsiębiorcom zrzeszonym w SEG uciążliwych warunków umów, przynoszących PAP nieuzasadnione korzyści. Jak wykazała analiza sprawy dwie spośród czterech przesłanek określonych w art. 8 ust 2 pkt 6 Ustawy nie mają miejsca w przypadku podnoszonych przez SEG zarzutów. Natomiast brzmienie powyższego przepisu wskazuje, iż wszystkie z przedmiotowych przesłanek muszą być spełnione łącznie.

Wobec powyższego orzeka się jak w sentencji.

Od niniejszej decyzji, na podstawie art. 78. ust. 1 Ustawy, przysługuje stronie odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie - Sądu Antymonopolowego za pośrednictwem Prezesa Urzędu, w terminie dwóch tygodni od dnia jej doręczenia.

Z upoważnienia Prezesa Urzędu
Ochrony Konkurencji i Konsumentów

ZASTĘPCA DYREKTORA
Departament Przepisów i Infrastruktury

Jolanta Steppa

Otrzymuje:

Pani Magdalena Ścibor

pehonomnik

Stowarzyszenia Emitentów Giełdowych

Ul. Krakowskie Przedmieście 47/51

00-071 Warszawa

³ *mutatis mutandis* wyrok Sądu Antymonopolowego z dnia 24 stycznia 1991 r., XV Amr 2/90, Wok. 1992, Nr 2)